

Zdravstveno stanje šuma na području koje je obuhvaćeno Prostornim planom posebne namene (PPPN) za Nacionalni park (NP) „Đerdap“ ocenjeno je kao nepovoljno, jer su pogodjene sušenjem.

Pored toga, kako je ranije pisala Nova ekonomija, stanje životne sredine na području obuhvaćenim ovim PPPN-u, ocenjeno je kao povoljno.

Kako se navodi, aktuelno sušenje šuma najjače se manifestuje u šumama hrasta kitnjaka.

Uzrok sušenja su stanje šuma (prestarelost dela inventara) štetni biotički faktori (gubari, pepelnica, mednjača, gljive, štetni insekti).

Među uzrocima su i promene klimatskih faktora, uticaj polutanata (zagađujućih materija), nepovoljna izgradjenost sastojina, učestale gradacije štetnih šumskih insekata i patogene gljive.

Kako se naglašava, sušenjem je zahvaćen veliki deo NP Đerdap, oko 222 kvadratnih kilometara.

Ipak, kako se precizira, sušenje je na većem delu umerenog intenziteta.

U državnim šumama NP Đerdap postoji je 35 tipova šuma i 67 sastojinskih kategorija, sa 33 vrste drveća: brdske bukve (na kiselim smeđim zemljištima, na plitkim i skeletnim smeđim zemljištima), acidofilne šume bukve, šume bukve i kitnjaka, čiste kitnjakove šume, mešovite šume kitnjaka i graba, kitnjaka i cera, nešto manje i šume crnog graba, crnog jasena i jorgovana.

Sušenje, kako se navodi, nije mimošlo ni jednu vrstu drveća u NP Đerdap, a najintenzivnije je u sastojinama hrasta kitnjaka.

Prvo strada lišće od golobrsta gubara, lišće uništava pepelnica, pa stabla fiziološki slabe i postaju podložna napadu mednjače koja prouzrokuje trulež korena i sušenje stabala.

Šumsko područje NP Đerdap i Geoparka „Đerdap“, koji takođe predstavlja zaštićeno područje koje je takođe obuhvaćeno novim Prostornim planom, u celini je srednje do vrlo ugroženo od požara, navodi se u PPPN-u koji je usvojila Vlada Srbije.

Na području su identifikovane tri kategorije ugroženosti od požara: druga kategorija na površini od oko 514, treća na oko 13 i četvrta (u kanjonu Brnjice, Boljetinske reke i Dunava) na oko 132 kvadratnih kilometara.

Za ovo područje su posebno značajne i štete od leda i poledice.

Šumama i šumskim zemljištem u državnom vlasništvu u NP Đerdap gazduje Javno preduzeće „Nacionalni park Đerdap“.

Šumama i šumskim zemljištem u državnom vlasništvu van obuhvata NP Đerdap gazduju

Javno preduzeće „Srbijašume“, Šumsko gazdinstvo „Boljevac“, deo Timočkog šumskog područja i Šumsko gazdinstvo „Kučeve“, kao i deo Severnokučajskog šumskog područja. Manastirskim šumama gazduje Srpska pravoslavna crkva (SPC), Eparhije Braničevska (manastir Tumane) i Timočka.

U Prostornom planu područja posebne namene Nacionalnog parka Đerdap navodi se da je teritorija Opštine **Majdanpek je devastirano područje, ali sa najboljim šumama u Srbiji.**

Na području obuhvaćenom novim Prostornim planom Nacionalnog parka Đerdap, šumsko zemljište obuhvata površinu od 1.012 kvadratnih kilometara (km²), od čega je pod šumom 98 odsto, odnosno 1.001 kvadratnih kilometara.

Površina državnih šuma iznosi 67 odsto, a u privatnom vlasništvu je 33 odsto.

U Geoparku Đerdap, površina državnih šuma je 73, a privatne šume prekrivaju 27 odsto.

U NP Đerdap šumsko zemljište u državnom vlasništvu iznosi 84, a privatnom 15 odsto.

Šumom u NP Đerdap je obraslo 440,7 km² ili 97 odsto ukupne površine šumskog zemljišta, što se sa ekološkog stanovišta može smatrati optimalnom šumovitošću.

Geopark Đerdap proglašen je 2020. godine.

Zastupljenost površina pod šumama po opštinama je sledeća: u opštini Majdanpek (50 odsto), opštini Kladovo (24 odsto) opština Golubac (14 odsto), Negotin (10 odsto).

U delu planskog obuhvata evidentirano je 43 vrste drveća, od čega je 18 sa IUCN (International Union for Conservation of Nature, Međunarodna unija za očuvanje prirode) spiska reliktnih, endemičnih, retkih i ugroženih vrsta.

Najpovoljnije stanje šuma je u Severno Kučajskom šumskom području.

Proizvodni potencijal u izdanačkim šumama u odnosu na visoke se koristi sa oko 60 odsto.

NP Đerdap je proglašen 1974. godine, a njegov najnoviji Prostorni plan treći je dokument tog tipa koji se odnosi na to zaštićeno područje (prethodni 1989. i 2013. godine).

Kako se objašnjava, NP Đerdap je površine 638 kvadratnih kilometara (km²), **dok je Geoparkom Đerdap koji je proglašen 2020. godine**, obuhvaćeno još 693 km² van tog područja.

Zajedno sa NP Đerdap, Geopark Đerdap ima 1.330 kilometara kvadratnih, a područje Prostornog plana obuhvata i oko 397 km² van tih zaštićenih područja.

Stanje šuma po očuvanosti u istom prostoru je takođe nepovoljno, očuvane sastojine pokrivaju 45 odsto, razređene sastojine 33 odsto i devastirane sastojine uz pomenuto prisustvo šikara i šibljaka 20 odsto.

Značajan problem pri gazdovanju privatnim šumama u opštini Kladovo, Negotin i Golubac je

velika usitnjenost poseda.

U širem obuhvatu Prostornog plana u privatnim šumama konstatovane su 24 vrste drveća od kojih 15 sa IUCN liste reliktnih, retkih, endemičnih i ugroženih.

U NP Đerdap je konstatovano 16 vrsta drveća, među kojima su neznatno zastupljeni plemeniti lišćari.

Poseban značaj ima mečija leska kao reliktna vrsta koja se javlja sporadično na širem području Štrpcia i Boljetina (Čoka Njalta).

Osnovni zadatak u budućnosti biće uvećanje učešća plemenitih lišćara i divljih voćkarica u šumskom fondu i intenzivnija zaštita retkih, endemičnih, reliktnih i ugroženih vrsta drveća.

U šumama nacionalnog parka postoji 15 kilometara šumskih puteva na 1.000 hektara. Ta „otvorenost“ šuma smatra se optimalnom.

Kako se naglašava, na lokalnom nivou uključuje i rizike, a tu spadaju Golubački grad, Sokolovac, Čoka Njalta sa Lepenskim virom i Veliki i Mali Štrbac, piše Nova Ekonomija.